پایه ی چهارم ابتدایی

اذکار

صحیح نبوی

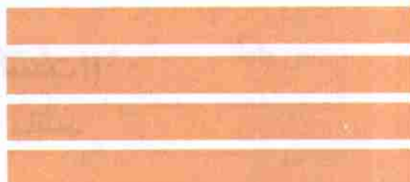
سطح دو

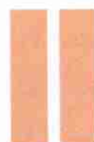
تألیف : احمد بازماندگان

بسم الله الرحمن الرحیم

پایه چهارم ابتدایی

اذکار صحیح نبوی

تألیف: احمد بازماندگان

سرشناسه	: بازماندگان قمشی ، احمد، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: اذکار صحیح نبوی پایه‌ی چهارم ابتدایی/ تالیف احمد بازرگان؛ [زیر نظر] کمیته‌ی مکتب‌خانه‌های جنوب ایران؛ برنامه‌ریزی و نظارت بر تالیف گروه منهج کمیته‌ی مکتب‌خانه‌های جنوب ایران.
مشخصات نشر	: تهران: مردم سالاری، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۶ ص.: مصور.
شابک	: ۵۵۰۰ ریال: 978-600-5339-17-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: ذکر
موضوع	: ذکر-- احادیث اهل سنت
موضوع	: دعاها -- احادیث اهل سنت
شناسه افزوده	: شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها
شناسه افزوده	: شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها. گروه منهج
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ۴الف۱۴ب/BP۲۶۶
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۷۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۱۷۶۲۳

نام کتاب : اذکار

ناشر : مردم سالاری

مولف : احمد بازماندگان

طراح و صفحه آرا : نشر احسان

نوبت چاپ : اول ۱۳۸۹

شمارگان : ۵۰۰۰ جلد

قیمت : ۵۵۰۰ ریال

شابک : ۸-۱۷-۵۳۳۹-۶۰۰-۹۷۸

((بر اساس منابع اهل سنت))

آنچه در این شماره می خوانیم

الحمدلله رب العالمين والصلاة والسلام علی أشرف المرسلین سیدنا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.

ذکر در واقع یاد خداست و با تمام وجود احساس نمودن او در عالم هستی است. صفات گوناگون او را در دل حاضر داشتن مثلاً اینکه او علیم است و مرا زیر نظر دارد و رحیم است و با مهربانی برخورد می‌کند و ... اگر به اورادی مثل اوراد بعد از نماز و بعد از غذا و بعد از ختم مجلس و ... ذکر گفته می شود، بدین جهت است که اوراد وسیله‌ی ذکر هستند نه خود ذکر.

پس ما این اوراد را با خود تکرار می کنیم تا همواره در کلیه‌ی امور زندگیمان خدا را در نظر داشته باشیم.

تذکر:

۱- حفظ تلفظ عربی دعا یا اذکار الزامی است.

۲- دانش آموزان لغات هر درس را باید حفظ نمایند.

۳- دانستن ترجمه‌ی اذکار کافی است.

۴- مدرس برای اطلاع بیشتر به جزوات قدیمی مراجعه نماید.

۵- اذکار آخر کتاب (اذکار بعد از نماز) جهت افزایش معلومات دانش‌آموزان است و اجباری نیست.

راز و نیاز با خدا

خدا را دوست بداریم تا ما را دوست بدارد. فقط او را یاد کنیم تا مورد عنایت و توجه او قرار گیریم.

﴿فَٱذۡكُرُونِيٓ أَذۡكُرۡكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِي وَلَا تَكۡفُرُونِ ١٥٢﴾ (البقرة: ١٥٢)

خداوند رحمان فرموده که مردم او را بخوانند و در برابرش فروتن باشند و خداوند در مقابل، وعده داده که دعای آنها را اجابت کند؛ از آنجایی که بعضی از اذکار دعا هستند پس چه خوب است که آداب دعا و ذکر را فرا گیریم.

آداب دعا

۱- دعا و نیایش را با حمد و ستایش خداوند و درود بر پیامبرﷺ آغاز نماییم.

۲- با حضور قلب، آگاهی، اظهار نیاز به درگاه خداوند و با صدای آرام ذکر را زمزمه کنیم.

۳- با اطمینان به این که خداوند دعای ما را می پذیرد، دعا و ذکر گوئیم.

۴- درخواست توفیق و آمرزش برای خود، والدین، خویشاوندان و مؤمنین از خداوند داشته باشیم.

کار در کلاس

۱- آیه‌ی فوق را با هم ترجمه و تکرار نماییم؟

۲- آیه‌ی ۲۰۱ سوره‌ی بقره را با هم بخوانیم.

۳- شما از خدای مهربان چه درخواستی دارید؟

کار در خانه

۱- دعا چه فایده هایی دارد؟

۲- دعای سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۰۱ را نوشته و حفظ نمایید.

﴿رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ حَسَنَةٗ وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾

۳- دو مورد از آداب دعا را بنویسید؟

سید الاستغفار

«اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ»

ترجمه

«خداوندا، پروردگار من تویی، معبودی به حق جز تو نیست، و مرا آفریده‌ای و من بنده‌ی تو هستم؛ من بر پیمان و وعده‌ات در حدّ توان پایبندم. از شر آنچه مرتکب شده ام به تو پناه می برم. به نعمتی که بر من ارزانی داشته‌ای و نیز به گناه خویش اعتراف می کنم. پس مرا بیامرز، چرا که جز تو کسی گناهانم را نمی بخشد».

لغات

مَا صَنَعْتُ: آنچه که مرتکب شده ام.
أَبُوءُ: اعتراف می کنم.
مَا اسْتَطَعْتُ: آنچه توانایی دارم.
فَاغْفِرْلِي: مرا بیامرز، ببخش.

کار در کلاس

۱- سید الاستغفار را با هم تکرار کنیم.
۲- این ذکر چه فایده‌ای دارد؟

کار در خانه

۱- ذکر را حفظ نمایید؟
۲- معنی لغات را حفظ کنید؟

دعای بعد از اذان

«اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ»

ترجمه

«خدایا، ای صاحب این دعوت (اذان) کامل و نمازی که بر پا می شود، وسیله و فضیلت را به محمد عطا بفرما و او را به مقام نیکویی که به او وعده داده‌ای برسان».

لغات

آتِ: ببخش، بده.
الْوَسِيلَةَ: مقامی در بهشت که فقط نصیب یک نفر از انسانها می شود.
مَحْمُودًا: ستوده شده، نیکو.

کار در کلاس

۱- چرا به اذان دعوت گفته شده است؟
۲- پیامبر در مورد این دعا چه فرموده است؟

کار در خانه

۱- دعا را حفظ نموده و آن را بعد از هر اذان بخوانید.

ذکر قبل و بعد از خواب

قبل از خواب

«بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَ أَحْيَا»

ترجمه

« خداوندا، با نام تو می میرم و زنده می شوم».

بعد از خواب

«الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ»

ترجمه

« ستایش از آن خدایی است که بعد از مردنمان ما را زنده گردانید و بازگشت ما به سوی اوست ».

لغات

بِاسْمِكَ: با نام تو.
أَحْيَاَ: زنده می شوم.
أماتنا: ما را میراند.

کار در کلاس

۱- چرا در آغاز خوابیدن می گوییم با نام تو می میرم؟
۲- آیا در هنگام رفتن به رختخواب وضو می گیری؟

کار در خانه

۱- دعا را حفظ کن و در وقت خودش بخوان.
۲- معنی النُّشُورُ چیست؟

ذکر قبل و بعد از غذا خوردن

ذکر قبل از غذا

«بِسْمِ الله»

در صورتی که فراموش شد در حین غذا خوردن می گوییم:

«بِسْمِ اِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ».

ترجمَه

بعد از غذا

«الْحَمْدُ لله الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ»

ترجمه

«ستایش مخصوص خداوندی است که این غذا را به من داد. و آن را بدون این که بر کسب آن توانا باشم روزی من قرار داد».

لغات

الَّذِي: کسی که، که.

أَطْعَمَنِي: مرا غذا داد.

حَوْلٍ: چاره اندیشی، برنامه ریزی.

کار در کلاس

۱- دعای بعد از غذا را آن قدر تکرار کن که بتوانی راحت و با رعایت حرکات آن بخوانی.

کار در خانه

۱- دعا را حفظ نمایید.

۲- حرام خوری چه مضراتی دارد؟

۳- پرخوری بهتر است یا کم خوری؟

دعای ورود و خروج از دستشویی

دعای ورود به دستشویی

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ»

ترجمه

«خدایا از شر شیطانهای نر و ماده به تو پناه می برم».

ذکر خروج از دستشویی

«غُفرانَک»

ترجمه

«بخشش تو (را خواستارم)».

لغات

أَعُوذُ: پناه می برم.

إِنِّي: به درستی که من.

الْخُبُثِ: خبیث ها، منظور جنیان بد است.

کار در کلاس

۱- شش بار ذکر ورود به دستشویی را بخوان.

۲- آیا جنهای خوب هم داریم؟

کار در خانه

۱- هر دو ذکر فوق را حفظ کن.

۲- چرا در هنگام ورود به دستشویی از شر جن به خدا پناه می بریم؟

دعای بعد از تشهّد آخر نماز

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ»

ترجمه

«بار الهی همانا من از عذاب جهنم، از عذاب قبر، از فتنه‌ی زندگی و مرگ و از شر مسیح دجال به تو پناه می برم».

لغات

مِنْ: از.
الْمَمَات: مرگ.
فِتْنَة: آزمایش.

الْمَسِيحِ الدَّجَّال: کسی است که در پایان زندگی دنیا برای گمراه کردن مردم و آزمایش آنها می آید.

کار در کلاس

۱- قرائت صحیح دعا را یاد گرفته و شش بار آن را تکرار کن.
۲- در کلاس دو نفر دو نفر شده و هر ذکری که تا حالا خوانده اید، از حفظ برای یکدیگر بخوانید.

کار در خانه

۱- دعای درس را حفظ نموده و آن را در نماز بخوانید.
۲- وقتی که ذکر می خوانید چه احساسی می کنید؟

دعای عیادت مریض

«أَذْهِبِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ اشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَايُغَادِرُ سَقَمًا»

ترجمه

«ای پروردگار انسانها، سختی و ناراحتی را از بین ببر و شفا بده که تو شفا دهنده ای؛ شفائی که هیچ مریضی را فرو نگذارد».

لغات

أَذْهِبْ: از بین ببر.

لَا يُغَادِرُ: رها نکند، فرو نگذارد.

کار در کلاس

۱- در کلاس یکی را به عنوان مریضی که سر درد دارد فرض کنید و با گذاشتن دست بر روی محل درد برایش دعا کنید.

۲- چرا از خداوند می خواهیم که مریض ما را شفا دهد؟

کار در خانه

۱- از بزرگترها بپرسید عیادت مریض چه آدابی دارد؟

مطالعه آزاد

اذکار و دعاهای بعد از نماز

۱) «أَسْتَغْفِرُ اللهَ» سه مرتبه [1]

با گفتن این جمله اعلان می داریم که پروردگارا آنچه در توان ما بود انجام دادیم پس کوتاهی ها و نواقص ما را ببخش.

۲) معاذ بن جبل ﷺ روایت می کند که رسول الله ﷺ دستش را گرفته و به او گفت: «ای معاذ! به خدا قسم که من دوستت دارم، پس گفتن: «اَللّٰهُمَّ أَعِنِّی عَلَى ذِكْرِكَ وَ شُكْرِكَ وَ حُسْنِ عِبَادَتِكَ» (خداوندا، مرا بر یاد و شکر و نیکو عبادت کردنت یاری کن) را بعد از هر نماز رها نکن. [2]

۳) رسول الله ﷺ می فرماید: «کسی که بعد از نماز صبح و مغرب و قبل از این که با کسی صحبت کند، ده بار بگوید:

«لا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ وَ هُوَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ» (معبود بر حقی جز الله نیست و هیچ شریکی ندارد. فرمانروایی و سپاس از آن اوست، او بر هر کاری تواناست) خداوند برای او ده حسنه نوشته و ده گناه از او پاک می گرداند، ده درجه او را بالا می برد و این کلمات برابر با آزاد کردن ده برده می باشد و او را از شر شیطان حفاظت کرده و پناهگاهی برای او و از بدیها می باشد. [3]

و در روایت نسائی ده مرتبه بعد از نماز عصر نیز روایت شده که با همان فضیلت روایت صبح و مغرب بوده با این تفاوت که فرمودند: در آن شب پناهگاهی برای او و از مکروهات و بدیها می باشد.

۴) پیامبر ﷺ می فرماید: «کسی که بعد از هر نماز فرض، آیة الکرسی را بخواند میان او و بهشت، به جز مرگ فاصله‌ای نمی ماند. [1]

﴿ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ يَعْلَمُ مَا

---

۱. صحیح مسلم / رقم ۵۹۱

۲. حدیث صحیح / ابوداود کتاب الصلاة باب في الاستغفار رقم ۱۵۲۲

۳. حدیث حسن لغیره / ترمذي رقم ۳۵۳۴ و ۳۴۷۴ سلسلة الصحیحة رقم ۲۶۶۴ صحیح الترغیب و الترهیب رقم ۴۷۲ و ۴۷۳

بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا وَهُوَ ٱلْعَلِيُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

[بقره: ۲۵۵]

۵) ۳۳ بار سبحان الله، ۳۳ بار الحمد لله، ۳۳ بار الله اکبر

۶) عقبهٔ بن عامر ﷺ گفت: پیامبر ﷺ مرا به خواندن معوّذتین [2] بعد از هر نماز امرفرمودند.[3]

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ﴿١﴾﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾﴾

---

۱ .حديث صحيح/ رواه ابن السني في عمل اليوم و الليلة رقم ۱۲۵ و سلسلة الصحيحة رقم ۹۷۲

۲ .سوره فلق و ناس

۳ .حديث صحيح/ نسائي كتاب السهو باب الأمر بقراءة المعوذات بعد التسليم من الصلاة رقم ۱۳۳۶

یادداشت